

LEOPOLD SUHODOLČAN

PRVI ŠKORNJI

Pripoved iz mladosti

Najdalj v mladosti mi sega vesel spomin. Čeprav sem pozneje doživljal tudi žalostne trenutke, je bil prav ta vesele dogodek kot svetla špranja, ki je zmerom nekje odprta. In tako se danes bolj natanko spominjam veselih kot žalostnih dogodkov. Rodil sem se v Žireh, in taki so Žirovci: skozi življenje gredo s tihim, zadržanim nasmehom.

Hiše, v kateri sem se rodil, danes ni več; na njenem mestu so zgradili novo. Meni je ostala v spominu stara hiša, naslonjena v breg, s slamnato streho, s hišo zgoraj, s črno kuhinjo, z atovo delavnico in s hlevom pri zemlji. Za hišo proti Goropekam je stal kozolec in nekoliko više nad potjo čebelnjak.

Tu je bil moj svet: na sončnem hribu za hišo, v starem kozolcu, v hlevu pri kravi in konjih, na skladovnici drv in desk, pri čebelnjaku, na bližnji poseki pri malinah.

Mislim, da mi je bilo pet ali šest let, ko mi je ata prinesel škornje. Sedel sem na skladovnici drv, ko je prihajal po poti iz Žirov. Bil je v uniformi finančnega stražnika. Dopoldne je še deževalo, zdaj je nenadoma posijalo vroče sonce, drva so se komaj posušila. Ata se je ustavil pred mano, snel z glave službeno kapo in si brisal potno čelo. Potem je odprl papirnato škatlo, ki jo je nosil pod pazduho, in pokazali so se mi novi svetli škornji; njihova črna guma se je lesketala v soncu.

Ker se še zmerom nisem premaknil, je ata rekel:

»No, pridi in jih pomeri.«

Zlezal sem s skladovnice in prijel z vsako roko en škorenj. Dišala sta po komaj pečeni barvi. Potem sva oba z atom pogledala na moje bose noge. Bile so blatne do kolen.

»Pojdi in si jih umij.«

Odšel sem s škornji v rokah do vode, sedel na kamen ter postavil škornja vsakega na eno stran. Nekaj trenutkov sem jih samo gledal. Takrat jih še ni bilo tako lahko dobiti kot danes, ko jih trgovine ponujajo vseh velikosti, barv in oblik. Umil sem si noge in si jih posušil na soncu.

Ko sem se obul, sem se vrnil proti hiši. Stopal sem počasi, se ustavljal, si škornje zmerom znova ogledoval ter se kdaj pa kdaj sklonil in jih pogladil z roko. Mama in ata sta stala na pragu in me čakala, štela sta moje korake.

Ustavil sem se pred njima in ju pogledal. Ata se je nasmehnil in dejal: »Narobe si jih obul.«

Takrat nisem mogel takoj doumeti, kako je narobe in kako je prav. Škornja sta se mi zdela povsem enaka. Gotovo je potrebna velika učenost, da ju ločiš. Moral sem sestiti na klop, da mi ju je mama potegnila z nog ter ju zamenjala.

Levi škorenj, desni škorenj, leva noga, desna noga, kdo bi si mislil, da je taka razlika, da je to tako pomembno v življenju. Levo, desno, noga je noga, obe sta moji, na obeh imam pet prstov, zmerom si moram vse umivati.

Zvečer sem škornje skrbno umil in jih posušil, zato mi je mama dovolila, da sem jih vzел s sabo v posteljo. Nisem se mogel za celo noč ločiti od njih. Nataknil sem si jih na roke in tako zaspal.

Sanjalo se mi je, da sem krenil v trg po rokah, na katere sem si nataknil škornje. Tacal sem sem in tja po trgu, ljudje so drli iz hiš in se spogledovali. Zavil sem k stricu v pekarno, na vsako nogo, ki mi je štrlela v zrak, mi je nataknil presto, vajenec pa se mi je smejal, da so mu usta počila do ušes, ne bo več mogel jesti prest. Vračal sem se po mostu čez Soro, zlezal na ograjo ter kot klovn telovadil nad reko. Sredi mostu pa se mi je zavrtelo v glavi, most je odplul kot velika ladja, zgubil sem ravnotežje in omahnil v reko. Padal sem, padal ter se šele v zadnjem trenutku prebudil.

Komaj sem drugo jutro odprl oči, sem kar v srajci skočil v škornje. Posebej sem se potrudil, da bi obul levi škorenj na levo in desnega na desno nogo. In ko sem najbolj pazil, se mi je spet ponesrečilo.

»Za božjo voljo,« je bila huda mama, »kaj si ne boš nikoli zapomnil, da se levi in desni zmerom kregata...«

Ves nesrečen sem jo gledal in nisem mogel verjeti. Tako sem se veselil škornjev, zdaj pa si jih ne znam obuти, ne znam z njima telovaditi po ograji mostu, imam ju za enaka.

Stara mama pa me je opozarjala: »Le pazi se! Če se boš narobe obuval, boš pohodil samega sebe!«

Vse bolj sem se bal leve in desne strani. In gotovo je zelo hudo, kadar pohodiš samega sebe. Zvečer si škornjev dolgo nisem upal sezuti, ker me je bilo strah, da bi si jih potem narobe obul. Mama mi jih je komaj spravila z nog.

Potem sem se le domislil rešitve. Škornje sem spet skrbno umil in posušil. Tiho sem odšel v sobo, se slekel, tako da sem imel na nogah le še škornje. Še enkrat sem pogledal k vratom, če je kdo v veži. Mama je pospravljala posodo, stara mama je klekljala.

Legel sem v posteljo kar obut. Leže sem si potegnul z noge najprej desni škorenj ter ga položil na tla na desno stran postelje, nato sem si sezul še levega ter ga postavil na drugo stran postelje k levi nogi.

Srečen in zadovoljen sem obležal. Tako lepo sem razrešil spor med levim in desnim, vsak ima zdaj svojo stran. Še sem kdaj pa kdaj pokukal k levemu in desnemu škornju in si šepetal: »Da mi le ne bi ponoči kak škrat znova zamenjal škornjev.«

POJOČA HIŠA

Radijska igra za otroke

O s e b e :

Andrejko

Barbara

Pinkpenk, razbojnik

mojster Muzicin